

Юрій БОГАЄВСЬКИЙ,

*Надзвичайний і Повноважний Посол,
ветеран дипломатичної служби;*

Ігор ТУРЯНСЬКИЙ,

*Надзвичайний і Повноважний Посол,
ветеран дипломатичної служби*

КРЕДО ЙОГО ЖИТТЯ

Минуло вже понад вісім років відтоді, як 12 лютого 2013 року обірвалося земне життя видатного українського дипломата, відомого політичного та громадського діяча Геннадія Йосиповича Удовенка.

Його передчасна смерть стала великою й непоправною втратою не лише для української дипломатії, а й для всієї України, тож буде відчутною ще не один рік.

Ми завдячуємо долі, яка багато років тому поєднала наші професійні шляхи з такою неординарною особистістю, котрою була ця людина. Приємно згадувати десятиліття нашої спільної праці на ниві української дипломатії – і до історичного серпня 1991 року, і вже в роки відновленої державної незалежності України.

На яких би посадах не працював Геннадій Йосипович, свої обов'язки він виконував надзвичайно відповідально, з високим професіоналізмом, постійно доводячи, що є дипломатом найвищого рівня. Незалежно від посад, які ми обіймали, працювати з Геннадієм Йосиповичем завжди було легко. Ми повсякчас відчували його підтримку, які б життєві і професійні випробування не випадали на наші долі. Він помічав здібності й потенціал кожного співробітника зовнішньополітичного відомства, знав, кому можна доручити певну справу, на кого покластися без жодних вагань і сумнівів. Його виправдана вимогливість була направленою лише на досягнення позитивного результату. Водночас він спонукав співробітників сумлінно виконувати свої службові обов'язки, завжди «тримати форму» й не «пасти задніх». Геннадій Йосипович уважно придивлявся

до кожного, аналізував наші дії та вчинки, а також оцінював їхні здібності та дипломатичні перспективи.

Таким він був і на посаді Міністра закордонних справ України впродовж 1994–1998 років. Геннадій Йосипович реалізував чимало конкретних задумів задля зміцнення авторитету міністерства, яке очолював. До того ж доволі емоційно сприймав будь-які спроби, зокрема і керівництва тодішньої Адміністрації Президента України, применшити роль і значення зовнішньополітичного відомства в житті незалежної України, перетворити його на слухняний придатак до Банкової. На такі спроби Міністр завжди, ледь опановуючи себе, словесно реагував: «От, ще одне ЦК!». Ми не раз були свідками такої цілком справедливої його реакції.

Якось в інтерв'ю українській газеті «Финансовая Украина» за 15 серпня 1995 року Геннадій Йосипович небезпідставно наголосив, що дипломати, котрі були виховані за радянських часів, сформували основу дипломатичної служби незалежної України. Указуючи на очевидну зовнішньополітичну безграмотність багатьох тодішніх різнорівневих керівників, він акцентував увагу на тому, що в країні має бути єдиний зовнішньополітичний орган, і МЗС «повинне так виявляти себе, щоб кожний, хто займається зовнішньополітичною діяльністю, вважав за обов'язок погоджувати з ним свої дії». Геннадій Йосипович був переконаний, що «престиж міністерства неможливо підняти законами та директивами», а система МЗС є «візитною карткою нашої держави, і від її якості часто залежить перше враження від знайомства з нею». Міністр уважав, що зовнішня політика незалежної України не лише впливає з внутрішньої, а й продовжує її. Ці його цілком аргументовані висновки не втратили своєї актуальності й сьогодні, в такі непрості часи існування, а точніше – виживання України.

Ми не маємо жодних сумнівів, що живучи Геннадій Йосипович уважно спостерігав би за сучасним станом зовнішньої політики нашої держави і, безумовно, мав би конкретні зауваження щодо діяльності й іміджу нинішнього МЗС.

Не потребує доведення і те, що Геннадій Йосипович Удовенко назавжди вписав своє ім'я в літопис не лише української, а й світової дипломатії – після того як його було обрано Головою 52-ї сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй на період 1997–1998 років. Він став першим і, мабуть, буде єдиним представником України, якому випала така честь. Рішення про призначення його на цю посаду світового рівня ухвалили держави-члени ООН, визнавши його великий особистий авторитет у міжнародному співтоваристві, зразкову працьовитість та високий професіоналізм. Це була своєрідна зіркова пора в багаторічній дипломатичній біографії Г.Й. Удовенка. Він гідно виконав і цю надзвичайно відповідальну місію. Головування на сесії ГА ООН стало справді винятковою

за своїм значенням подією в історії цієї універсальної міжнародної організації, позаяк саме під керівництвом представника України ООН у своїй діяльності найближче наблизилася до запровадження низки серйозних реформ. Після нього все знову набуло шаблонності.

Такого визнання і честі не мав жоден представник не лише колишнього СРСР, а й нинішньої Росії, яка, знехтувавши законними правами всіх тодішніх радянських республік, не тільки присвоїла собі величезну закордонну власність СРСР, а й домоглася членства в ООН та місця постійного члена її Ради Безпеки, що вона використовує винятково у своїх інтересах.

Ще одним доказом вагомого внеску Геннадія Удовенка в становлення дипломатичної служби нашої незалежної держави є присвоєння його імені Дипломатичній академії України при МЗС України. Зокрема, дипакадемію було перейменовано згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 920, хоча відповідну ініціативу група ветеранів дипломатичної служби – серед яких були й автори цієї статті – висловила ще 2013 року. До 90-ї річниці від дня народження Геннадія Йосиповича, яку урочисто відзначали 22 червня цього року, було написано і цю статтю.

У нашій пам'яті він і надалі буде тією непересічною особистістю, невід'ємними рисами котрої впродовж усього життя завжди були три «П»: професіоналізм, порядність і патріотизм. Геннадій Удовенко був людиною з властивими йому винятково важливими людськими чеснотами – відкритістю, доброзичливістю і толерантністю. Усі ці риси стали незмінним кредо його вельми змістовного життя.

Тож нині на кожній посаді українські дипломати повинні виховувати в собі ці якості та повсякчасно керуватися ними в житті, якщо вони по-справжньому віддані обраній професії і своїми конкретними діями вболівають не лише за авторитет нашого зовнішньополітичного відомства, а й за міжнародний імідж уже 30 років незалежної України.